



O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH
RESPUBLIKA ILMIY-METODIK MARKAZI



O'QUVCHILARDA XXI ASR KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA AMALIY MASHG'ULOTLARNING O'RNI

Bekmuratova Kamola Jizzax viloyati Pedagogik mahorat markazi
geografiya va IBA fani metodisti



O'quvchiga
yo'naltirilgan
ta'lim:
konstruktivizm

“Bolalar o'zlari kashf qilgan narsalar to'g'rsidagina haqiqiy tushunchaga ega bo'ladilar. Biz esa doimo ularga nimanidir tez o'rgatishga harakat qilganimizda ularni bu kashfiyotdan to'xtatib qolgan bo'lamiz”.

Jan Piaje

XXI ASR KO'NIKMALARI

Ta'limiy ko'nikmalar

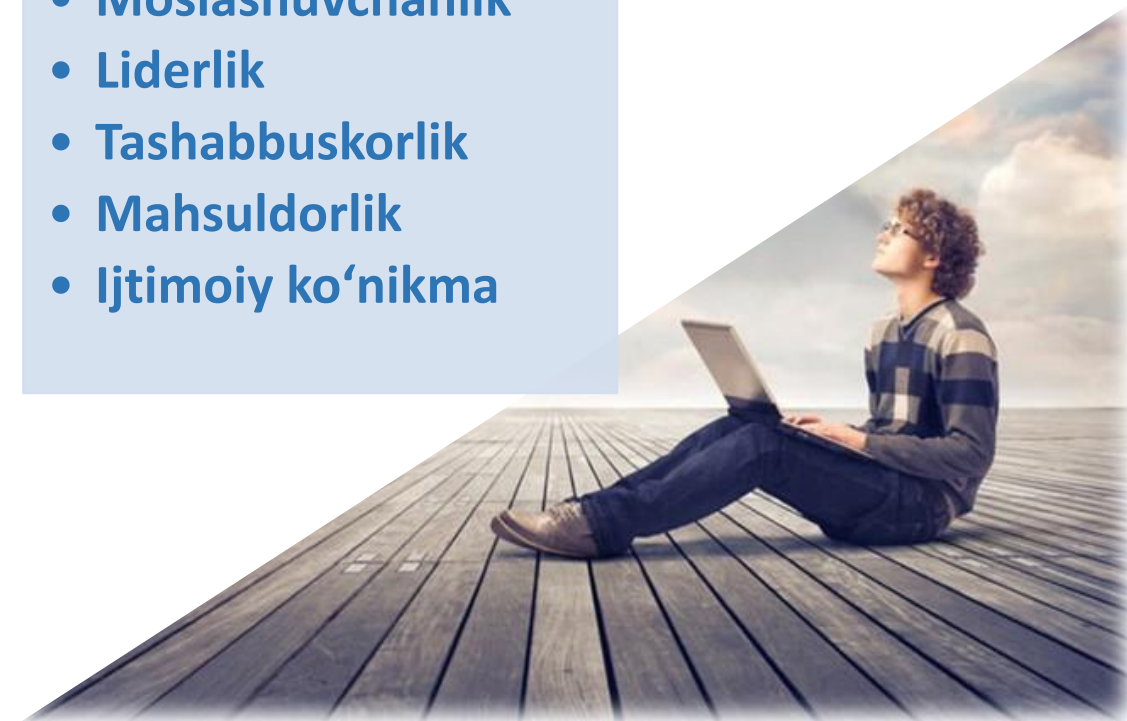
- Tanqidiy fikrlash
- Kreativ fikrlash
- Hamkorlikda ishlash
- Kommunikativlik

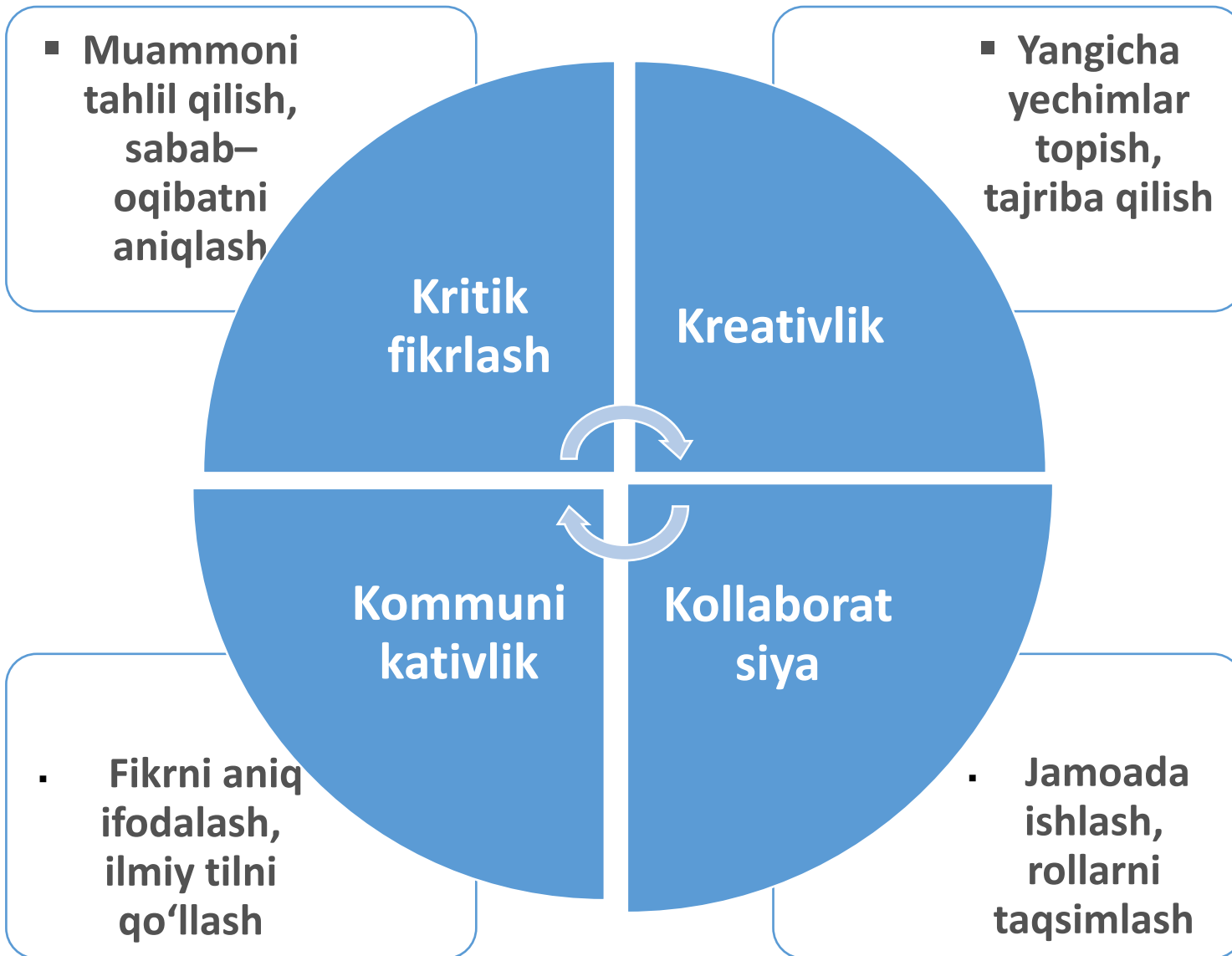
Savodxonlik ko'nikmalari

- O'qish va axborot
- Mediya
- IT texnologiya

Hayotiy ko'nikmalar

- Moslashuvchanlik
- Liderlik
- Tashabbuskorlik
- Mahsuldorlik
- Ijtimoiy ko'nikma

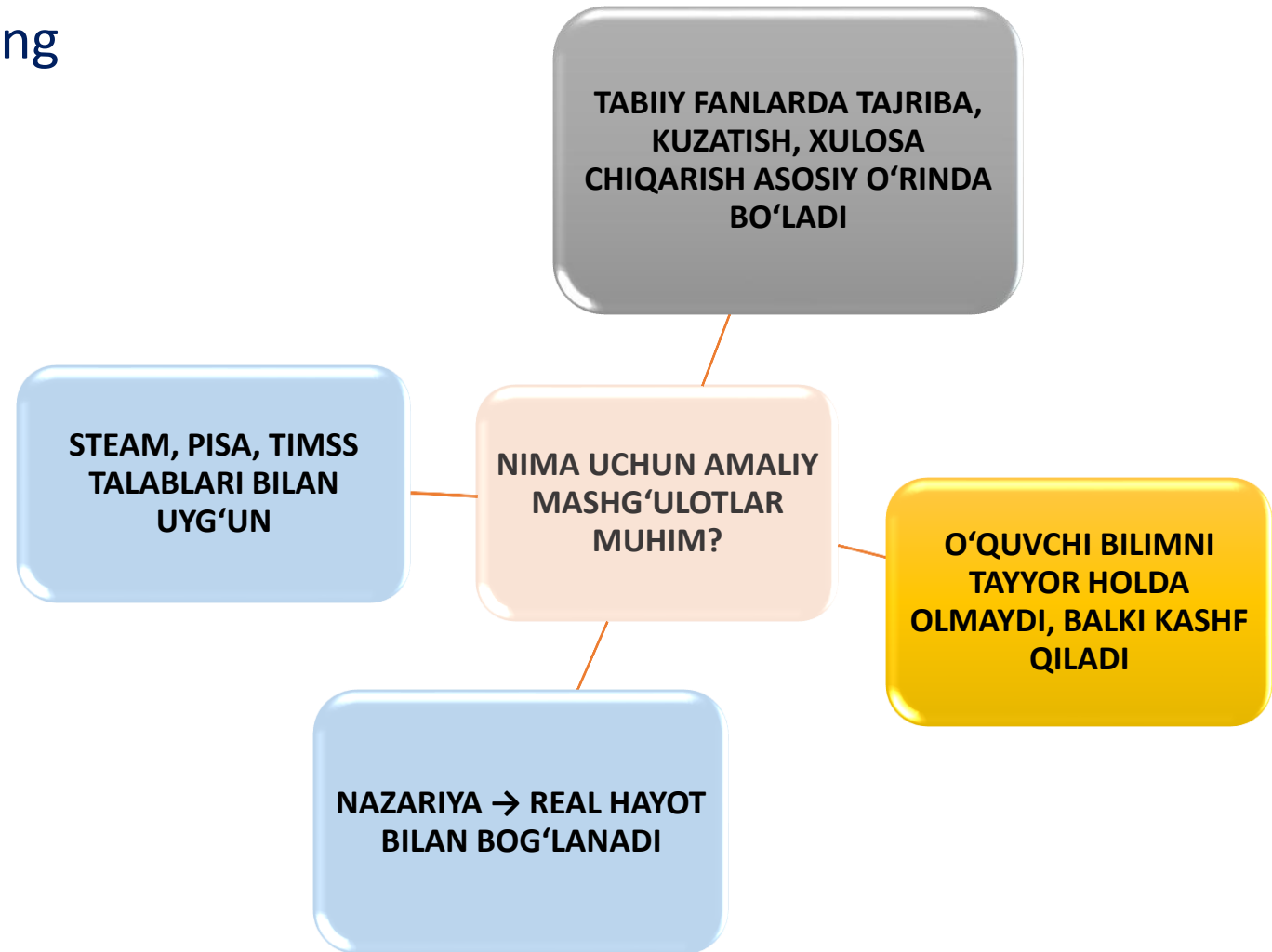




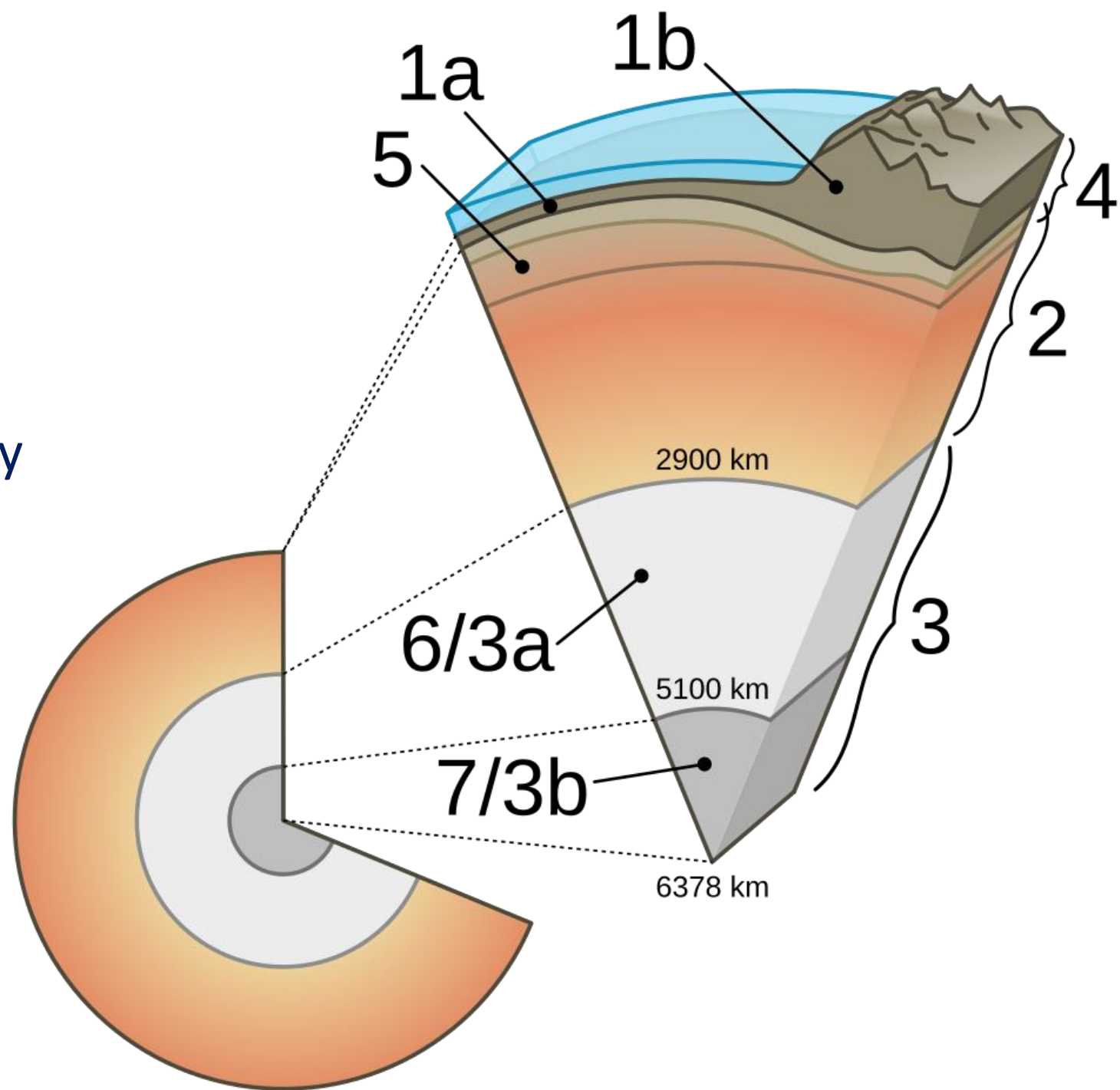
Muammolarga yechim topish



Amaliy mashg'ulotlar - bu ko'nikmalarni bir
vaqtning o'zida shakllantiradigan eng
samarali metod hisoblanadi.



Litosfera qatlamlari haqida
olimlarimiz nima deydi?
Bu ma'lumotlarni ular qanday
aniqlashgan?



“QUTINI OCHMASDAN ICHIDAGINI ANIQLA”

“Olimlar har doim ham obyektni ko‘ra olmaydi.
Ba‘zan ular faqat belgilar orqali xulosa
chiqaradi. Siz ham shunday qila olasizmi?”



Mashg'ulot maqsadi

o'quvchilarda kuzatish va taxmin qilish;

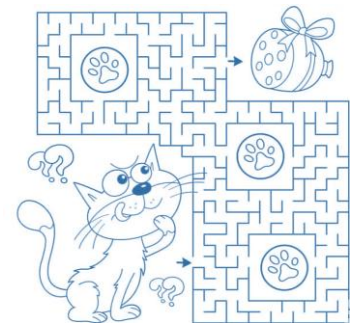
dalil asosida xulosa chiqarish;

yashirin obyektlar orqali ilmiy taxmin qilish;

jamoada muhokama qilish va
kreativ fikrlash ko'nikmalarini
shakllantiriladi.

ISHTIROKCHILAR QUTINI SILKITIB, ESHITIB KO'RIB JADVALNI TO'LDIRADILAR





**Quti ichida nima
borligini taxmin
qiladi.**

**Nega shunday
o'ylaganini asoslaydi.**

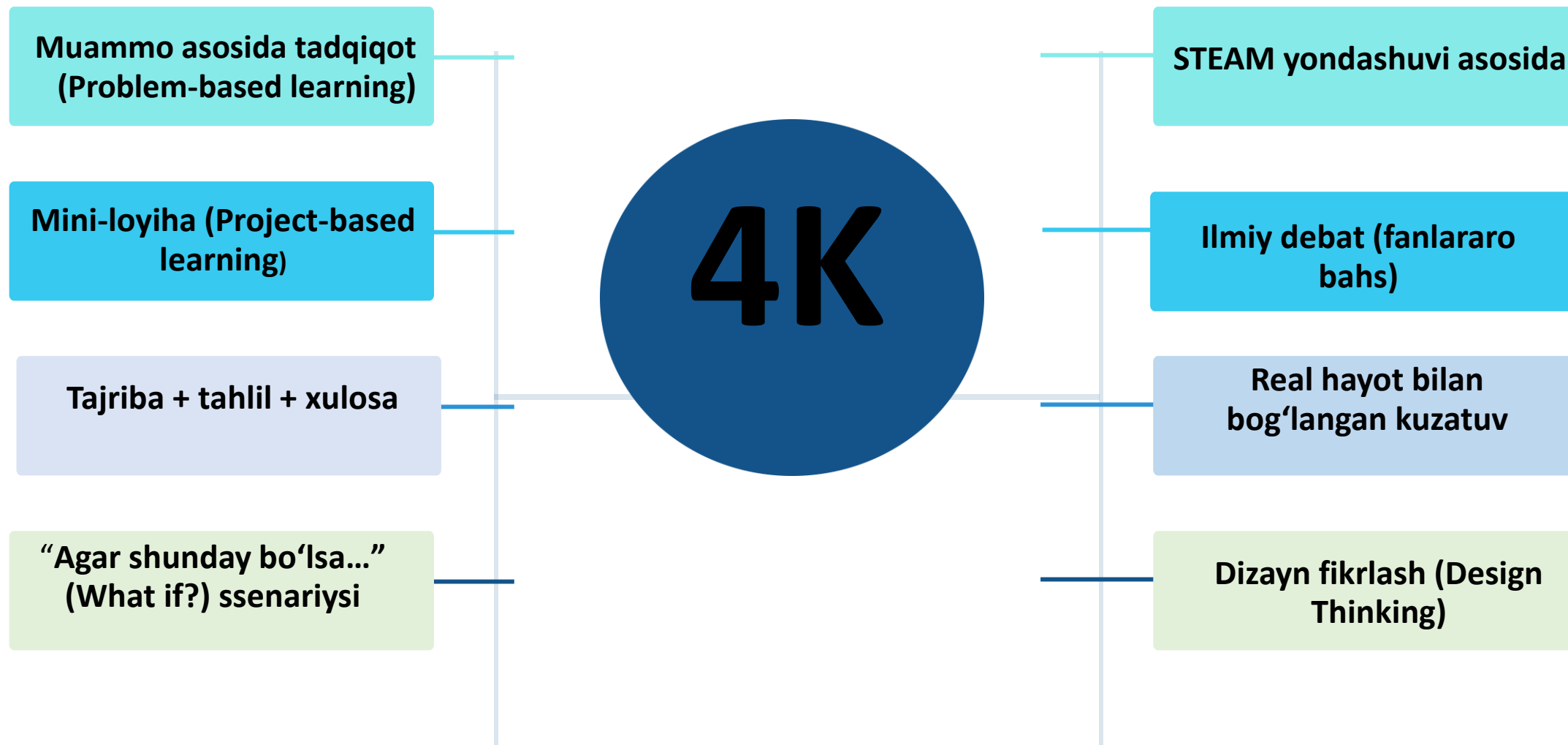


4K KO'NIKMALARI QANDAY SHAKLLANADI?

4K	Mashg'ulotdagi ifodasi
Kritik fikrlash	Belgilar asosida xulosa
Kreativlik	G'ayrioddiy taxminlar
Kommunikatsiya	Himoya va bahs
Kollaboratsiya	Guruhda kelishuv

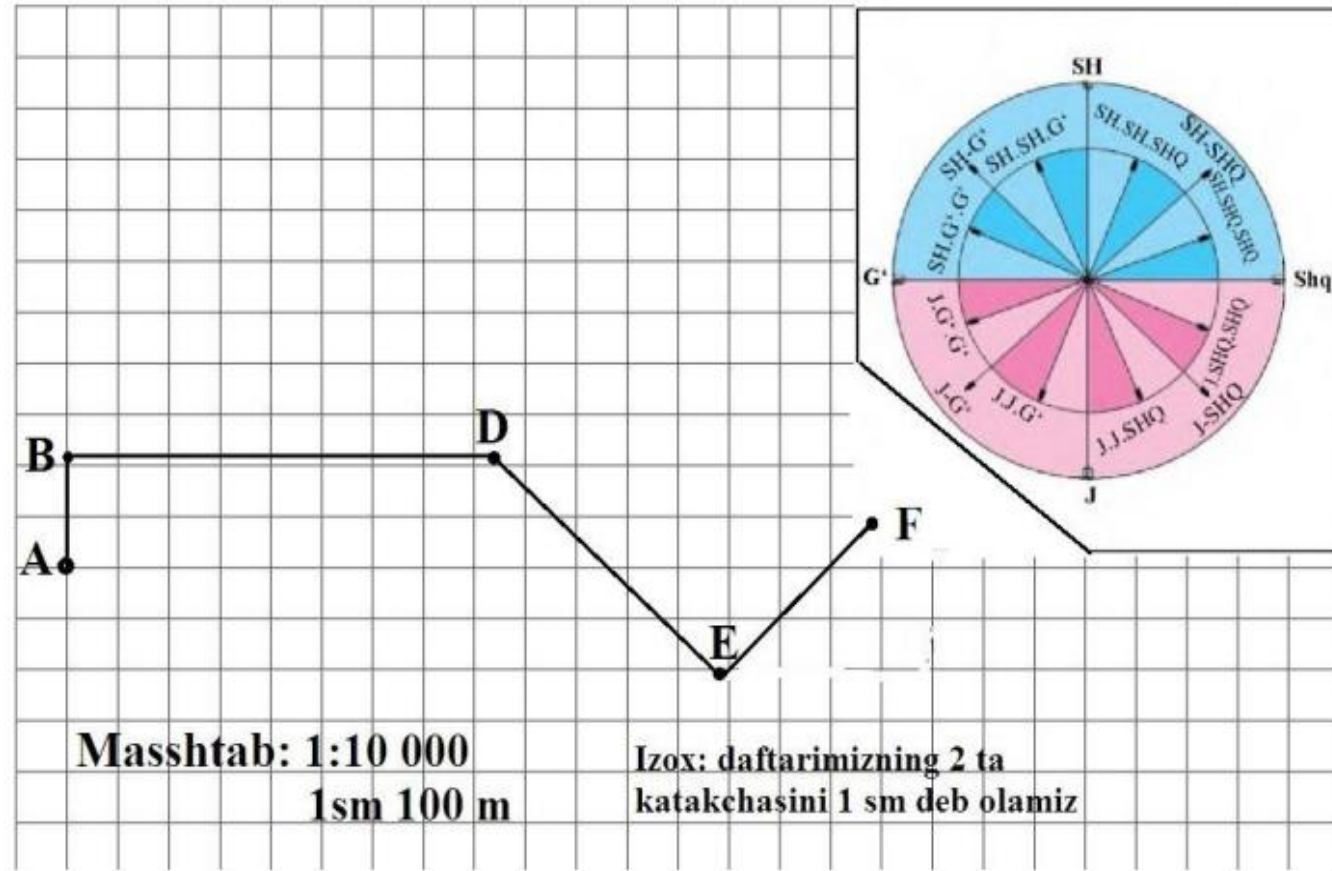


TABIIY FANLARNI O'QITISHDA AMALIY MASHG'ULOTLAR TO'G'RI TANLANSA VA TASHKIL ETILSA, O'QUVCHILARDA XXI ASR KO'NIKMALARI SAMARALI SHAKLLANADI.



MINI-LOYIHA (PROJECT-BASED LEARNING)

O'quvchi A nuqtadan B nuqtaga 360° li azimut bo'yicha 110 metr yurdi. U B nuqtadan D nuqttagacha 90° li azimut bo'yicha 420 metr, D nuqtadan E nuqttagacha esa 135° li azimut bo'yicha 300 metr, E nuqtadan F nuqttagacha 45° li azimut bo'yicha 200 metr yurdi. O'quvchi yurgan yo'lni 1:10 000 masshtabda sxematik tarzda tasvirlang.



REAL HAYOT BILAN BOG'LANGAN KUZATUV



Baxtiyor yerdan 8000 metr balandda samolyot oynasidan tashqarini tomosha qilib borar ekan, tashqarida havo harorati qancha ekanligiga qiziqdi. Baxtiyor internet orqali balandlikka ko'tarilgan sari atmosfera havosi siyraklashishini, natijada Yer yuzasiga tarqaladigan issiqlikning ta'siri kamayib, yerning qattiq qatlamidan har 100 metr yuqoriga ko'tarilganda havo harorati o'rtacha $0,6^{\circ}\text{C}$ ga kamayib borishini aniqladi.

Savol. Agar yer yuzasida harorat 10°C ga teng bo'lsa, Baxtiyor uchayotgan samolyot tashqarisidagi harorat necha gradusga teng bo'ladi?

Buning uchun avvalo samolyot uchayotgan balandlikdagi haroratni aniqlab olamiz.

8000 m balandlikdagi haroratdan yer yuzasidagi haroratni ayiramiz, chiqqan natijaga katta sonni ishorasi qo'yiladi.

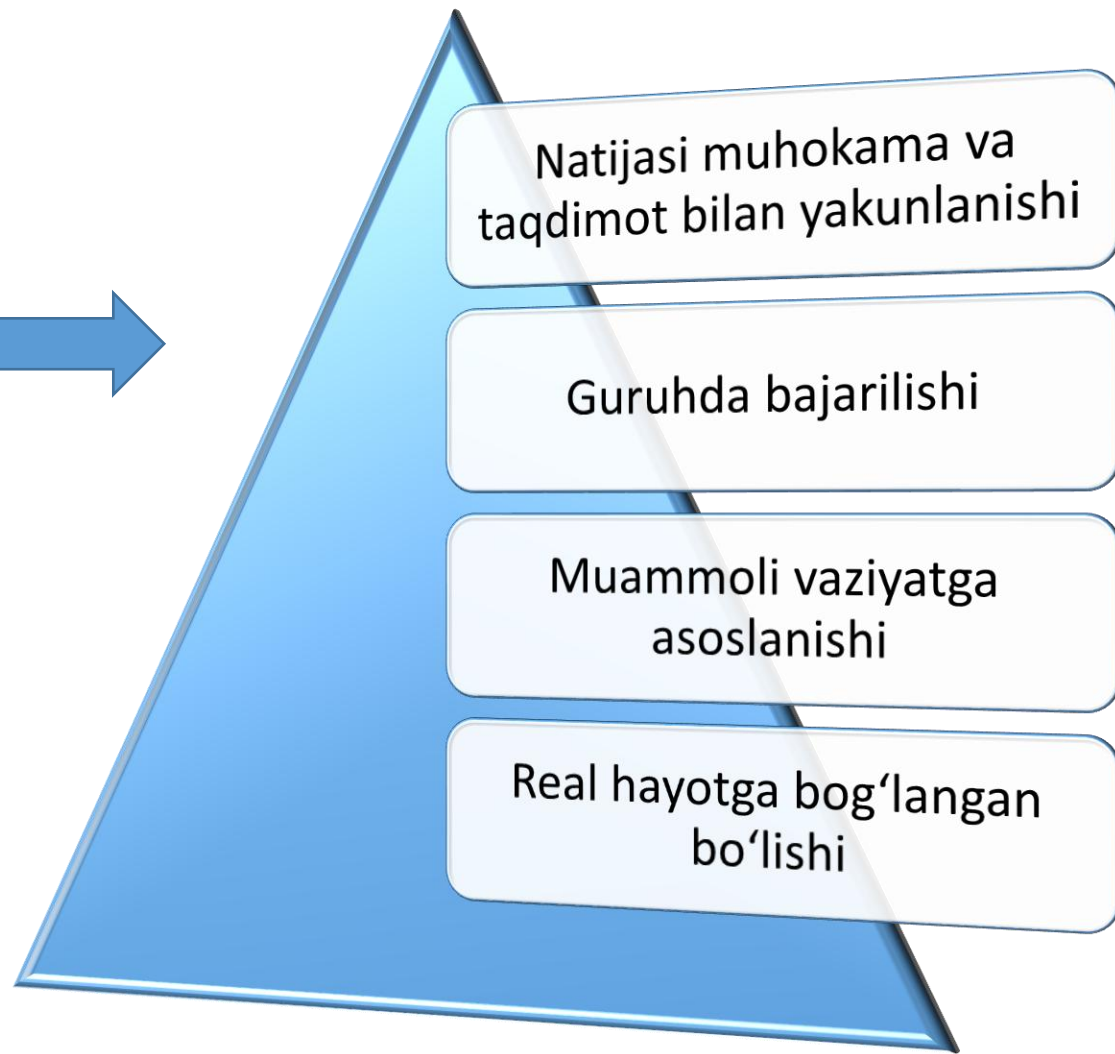
Eslatma: har 100 metr yuqoriga ko'tarilganda havo harorati o'rtacha $0,6^{\circ}\text{C}$ ga kamayib boradi.

$$8000 : 100 \times 0,6 = 48^{\circ}\text{C}$$

$$48^{\circ}\text{C} - 10^{\circ}\text{C} = 38^{\circ}\text{C}.$$

Demak javob: Baxtiyor uchayotgan samolyot tashqarisidagi harorat - 38°C ekan.

**XXI asr ko'nikmalarini
shakllantiruvchi
amaliy
mashg'ulotlarga
qanday talablar
qo'yiladi?**





Tanqidiy fikrlash – bu ma’lumotlarni tahlil qilish, dalillarni solishtirish, xulosalarni asoslash va qaror qabul qilish jarayonida mantiqiy, xolis va asosli yondashuvni qo’llash ko’nikmasidir.

4K modeli kontekstida tanqidiy fikrlash quyidagi kompetensiyalarni o’z ichiga oladi:

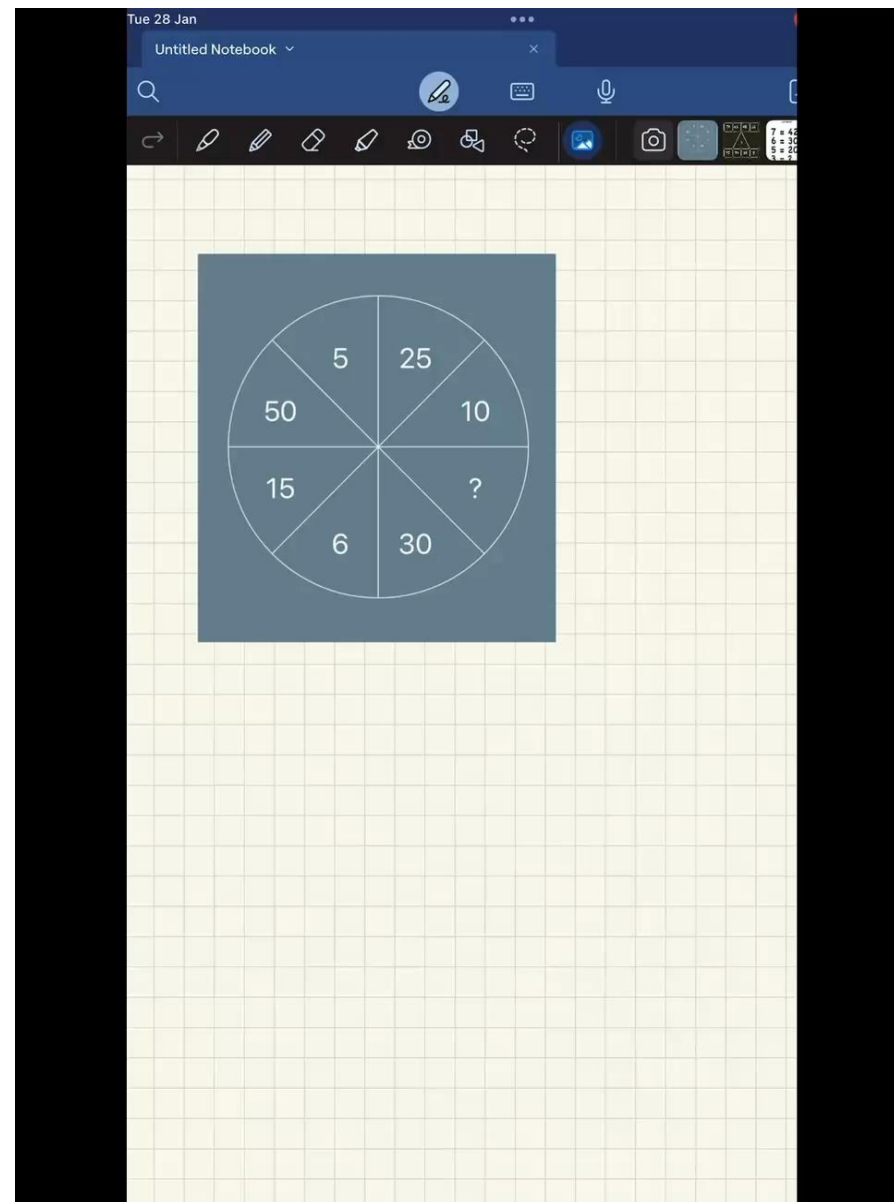
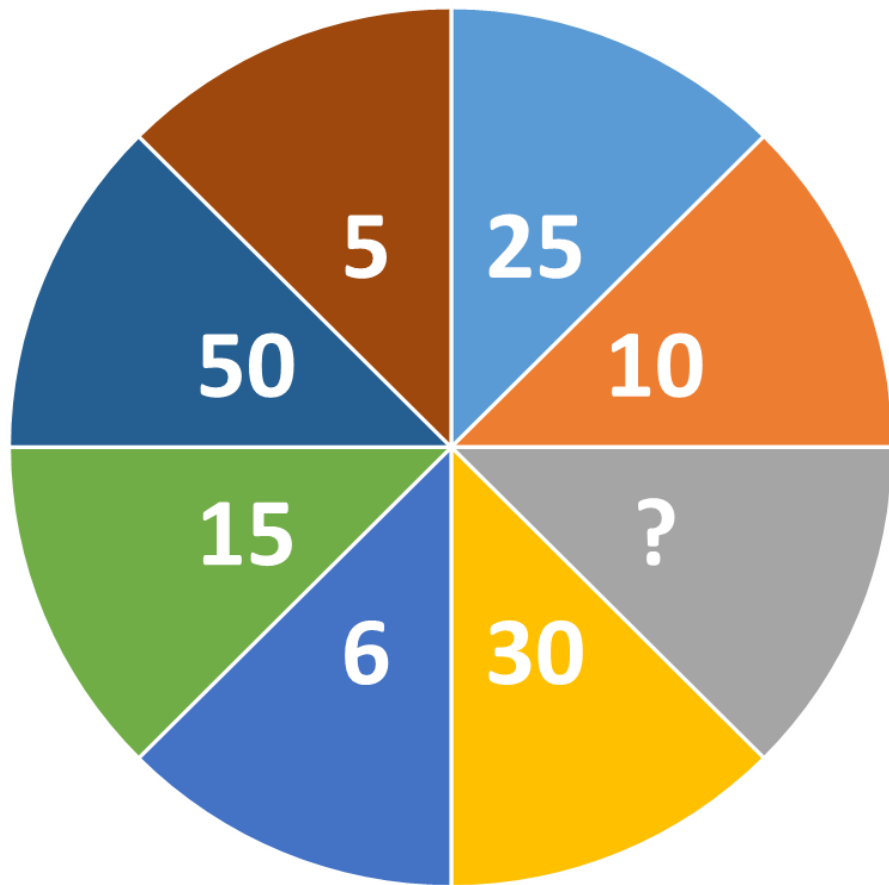
- Ma’lumotlarni tahlil qilish.
- Dalillarni tekshirish va baholash.
- Muammoga xolis yondashish.
- Mantiqiy xulosa chiqarish.
- Muammoni hal qilishda analitik yondashuv.

O'QUVCHILARNI FIKRLASHGA O'RGATUVCHI MANTIQUIY SAVOLLAR

Abubakr sinov testining 10:00 da boshlanishini biladi. Uning soati 15 daqiqa orqada deb o'ylaydi. Lekin uning soati haqiqiy vaqtdan 10 daqiqa oldinda. U sinov testiga roppa-rosa vaqtida keldim deb o'ylaganida haqiqiy soat nechani ko'rsatadi?



O'QUVCHILARNI FIKRLASHGA O'RGATUVCHI MANTIQUIY SAVOLLAR



**E'TIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT!**